

s-a pierdut, căci era o scrisoare lungă, cuprinzând multe amănunte importante. Azi nu-mi mai amintesc ce-am scris atunci. Cred că, printre altele, am arătat că nu pot trimite din Kazan tomul X din *Известия Академии*, pe care mi l-ați cerut, căci unicul exemplar a fost luat din bibliotecă și dus la Moscova. Ca să Vă satisfac totuși cererea, l-am rugat pe fratele meu din Petersburg să Vi-l trimită. Îmi pare bine că l-ați primit. În scrisoarea dispărută mai descriam preocupările mele și viața pe care o duc, într-un mod foarte pesimist, sub influența neplăcerilor avute în Kazan. La sfârșit, după cite îmi amintesc, Vă întrebam cînd va avea loc Congresul romaniștilor la București, întrebare pe care o repet și acum. Eu plec în curînd în străinătate, în special la Bled (Veldes)<sup>1</sup>, mai întîi ca să mă vindec (sufăr de depresiune nervoasă), precum și pentru studii dialectale. Mi-a răpit mult timp recenzia unei cărți destul de plicticoase (Будилович, *Первобытные славяне*<sup>2</sup>). M-am hotărît să nu mai scriu în viitor niciun fel de recenzie<sup>3</sup>, căci altfel nu voi mai putea termina niciodată lucrările independente începute.

Vă mulțumesc frumos pentru *Le type syntactique homo-ille ille-bonus et sa parentèle*<sup>4</sup>, pe care am primit-o aici, la Radom.

După cum vedeți din en-tête, sînt în prezent „délégué de l'Institution ethnographique”. Am primit invitație de la de Rosny<sup>5</sup>. Mi se pare că datorez aceasta Florenței, Via Speziali nr. 1.

<sup>1</sup> Mică stațiune balneo-climaterică pe malul lacului Veldes, în nord-vestul Sloveniei.

<sup>2</sup> Anton Semenovici Budilovici (1846–1908), filolog rus, după o călătorie în România în 1873, a scris și despre activitatea de slavist a lui Hașdeu, în *Путевые заметки о долине среднего и нижнего Дуная*, în «Журнал Министерства Народного Просвещения», CLXXVI, 1874, nr. 12, p. 132–174 (cf. G. Bezviconi, *Contribuții la istoria relațiilor româno-ruse*, București, 1962, p. 307; I. Osadcenko, *Prezența lui B.P. Hașdeu în presa rusă din secolul XIX*, în *Studii și materiale despre B.P. Hașdeu*, Chișinău, 1966, p. 105–106; I.C. Chițimbia, *B.P. Hașdeu, în Istoria literaturii române*, II, București, Edit. Academiei, 1968, p. 674). Cartea calificată de Baudouin ca „plicticoasă” este opera principală a lui Budilovici (scrisă după modelul lucrării lui Pictet, *Les origines indoeuropéennes*) și poartă titlul *Первобытные славяне в их языке, быте и понятиях по данным лексикальным. Исследования в области лингвистической палеографии славян*. Baudouin de Courtenay recenzează numai vol. I (ambele părți, apărute în 1878–79), căci vol. II (numai partea I) a apărut abia în 1882. Recenzia sa, cu titlul: *Несколько слов о культуре первобытных и древних славян*, a fost publicată în «Русский филологический вестник», Varșovia, II, 1879, p. 165–206 (o recenzie destul de întinsă, judecînd după numărul de pagini), precum și, mult mai restrînsă, în „Nowiny”, Varșovia, 1879, nr. 246 (cf. L. Bokareva și A.A. Leontieva, *op. cit.*, sub nr. 86–87; vezi și V. Jagić, *op. cit.*, p. 791, care arată că recenziile lui Baudouin de Courtenay, ca și cea a lui A. Bruckner, apărută în „Archiv für Slavische Philologie” t. IV și VI, „au subliniat părțile slabe ale lucrării, dar n-au putut să-i micșoreze însemnătatea”).

<sup>3</sup> Din consultarea bibliografiilor (S. Szober, dar mai ales Bokareva–Leontiev) se constată că în anii 1879–1880 numărul recenziilor lui Baudouin este încă mare în raport cu numărul total de lucrări (7 din 11 și, respectiv, 11 din 13). După 1880, Baudouin a scris foarte rar recenzii, concentrîndu-și atenția asupra lucrărilor de concepție personală.

<sup>4</sup> Apărută în „Archivio glottologico italiano”, III, 1878, nr. 3, p. 420–441 și reprodușă amplificat, cu două note ale lui Ascoli, în *Cuvente den bătrîni*, II, București, 1879, p. 669–687 (cf. și C. Poghir, *op. cit.*, p. 31, nr. CCXIV).

<sup>5</sup> Léon Prunol de Rosny (1837–1916), orientalist și etnograf francez, autor a numeroase lucrări din domeniul limbii, geografiei și istoriei popoarelor asiatice, mai ales japonez și chinez. Fondator al Societății de Etnografie, a devenit secretar perpetuu al acestei societăți, cu sediul la Florența, precum și al Societății de Orientalistică (cf. *Grand Dictionnaire Universel du XIX-eme siècle*, Paris, t. XIII, p. 1399). A fost membru corespondent al Academiei Române. A scris și o lucrare despre români (*La Patrie des Romains d'Orient. Etudes ethnographiques, géographiques, historiques, économiques et littéraires*, Paris, 1884), precedată de un atlas cu titlul *Les populations danubiennes*, Paris-București, 1882. În acest studiu, dedicat lui V.A. Urechia, de Rosny citează, între altele, și lucrări ale lui Hașdeu (p. 151, 153, 205 ș.a.), unele în traducerea franceză a lui Fr. Damé. Vezi și Dem. Butculescu, *M. de Rosny et ses études ethnographiques en Roumanie*, București, 1882. Era cunoscut la noi și ca literat (cf. L. de Rosny, *Sofia după moarte*, poveste chineză, tradusă de I. Spartali, București, 1879).